

GAZETA LWOWSKA

BIURO REDAKCJI i ADMINISTRACJI:
Lwów, plac Śmigły 3, I p.
Redaktor naczelny przyjmuje codziennie
od godziny 11—12.
Listy należy frakować — Reklamacje otwarte
wolno od opłaty.

Telefony:
REDAKCJI
21—18
ADMINISTRACJI
21—17

WYCHODZI CODZIENNIE O GODZINIE 3-iej POPOŁUDNIU Z WYJĄTKIEM DNI POŚWIĄTECZNYCH
REDAKTOR NACZELNY I ODPOWIEDZIALNY
Dr. MARCELI SZAROTA.

CENA
NUMERU
20 gr.

PRENUMERATA:
Miejscowa miesięcznie i bez dostawy do
domu 4 80 z dostawą 5 30. Zamejscowa
miesięcznie z przesyłką pocztową 5 30 —
Zagranicą 7 — P. K. O. Nr. 141.690.

Sinaja — Warszawa.

W jednym z najpiękniejszych zakątków świata, na zamku królewskim w Sinaj, letniej rezydencji króla rumuńskiego, zakończyła się przed dniami niedzielnymi konferencja trzech państw nadnaddunajskich, Rumunii, Jugosławii i Węgier, szukających wyjścia z kłopotliwego położenia gospodarczego.

Wielki spadek cen produktów rolnych, wywołany po części nadprodukcją, po części zaś rygorystyczną polityką państw importerskich, stosującą skrajny protekcjonizm, zaciążył poważnie nad państwami rolniczymi. Ratunku można tu było szukać na dwóch drogach: albo stosować odwrotny protekcjonizm w obronie krajowego rolnictwa albo też szukać środków w międzynarodowym porozumieniu. Te dwa poglądy zarysowały się wyraźnie w praktyce ostatnich czasów. Oto z jednej strony Niemcy (kraj przemysłowo — rolniczy) weszli właśnie na drogę pierwszą, stosując pod naciskiem swych sfer agrarnych olbrzymie cła importowe na produkty rolne. Z drugiej zaś strony państwa Europy środkowej i południowo-wschodniej obrwały drogę zwalczania kryzysu rolniczego przez wzajemne porozumienie się.

W prasie niemieckiej, której tego rodzaju zblokowanie się nie może być sympatyczne, pojawiły się na ten temat bardzo sceptyczne głosy. Prasa niemiecka troskliwie tłumaczy państwom rolniczym, że wobec górującej ponad wszystkim konkurencji amerykańskiej nie osiągną niczego, że powinny raczej wejść w ściślejsze porozumienie z państwami przemysłowymi (rozumie się w pierwszym rzędzie z Niemcami) i t. d. Mimo tych „czyteliwych” rad państwa rolnicze muszą się zdecydować na stanowiącą w tym kierunku akcję. Co się zaś tyczy podnoszonych przez Niemców wątpliwości w powodzeniu tej akcji, to pamiętać się musi o tem, że państwa rolnicze stanowią taką wielką siłę nabywczą jako odbiorcy artykułów przemysłowych, produkowanych przez państwa sprowadzając produkty rolne, że za cenę rolniczą w tamtych przemysłach, muszą uzyskać warunki korzystnego zbytu swych produktów rolnych.

Konferencja w Sinaj nie minęła bez rezultatów. Ugodzono na niej szereg projektów, dotyczących wspólnej ochrony produkcji rolnej, opracowania listy planu na przyszłość, jak organizację techniczną eksportu zbóż, podział przypadającego na poszczególne państwa kontyngentu, aby uderzenie wzajemną, szkodliwą konkurencję, podjęcie odpowiedniej akcji interwencyjnej przy pomocy wspólnych kapitałów i t. d.

Za dni kilka ma się odbyć w Warszawie z inicjatywy polskiego Ministra Spraw Zagranicznych p. Augusta Zaleskiego, konferencja Ministrów rolniczych, której mają wzięty udział przedstawiciele państw handlowych, bałkańskich, państw bałkańskich, Węgier i Czechosłowacji. Zachodzi tu pytanie, czy może konferencja w Sinaj koliduje w

Watykan a powrót Habsburgów.

Rzym, 20 sierpnia. (PAT.) Habs. Na zapytanie rzymskiego przedstawiciela Agencji Habsa skierowane do sekretarza stanu Watykanu w sprawie twierdzeń pewnych polityków o pewnych organów praw jakoby nowy kurs dyplomacji watykańskiej sprzyjał powrotowi Habsburgów na tron węgierski, sekretarz stanu udzielił na stojącą odpowiedź: Stolica apostolska zupełnie nie zajmuje się kwestiami

czysto politycznymi, a kwestia powrotu Habsburgów jest właśnie kwestią czysto polityczną. Z tych dwóch przesłank jest już niemożliwością wywnioskować wniosek. Poza tem oświadczono półurzędowo, że każdy akt interwencji stolicy świętej na terenie dyplomatycznym jest zawsze spowodowany jedynie i wyłącznie koniecznością obrony tego czy innego interesu o charakterze religijnym.

Głosy prasy rumuńskiej o zaborczej polityce Niemiec.

Bukareszt, 20 sierpnia. (PAT.) Dziennik „Ordinea” w dłuższym artykule stwierdza, że na zachodzie często nie dostrzegają niebezpieczeństw kryjących się w polityce Niemiec wobec Polski. Niemcy w ciemnych ramach za kresłowych przez traktaty tworzą wielką armię. Daje się stwierdzić w polityce niemieckiej powrót do polityki

porozumienia z Rosją. W zmienił formie odradza się polityka zaborca 18 wieku”. Wierzymy — kończy dzień — że opinia całego świata przeciwstawia się tym dążeniom. Dziennik „Universul” pisze, że Niemcy pracują przeciw pokojowi i kończy: „Miejmy się i my również na baczności”.

Procesja eucharystyczna na Dunaju.

Budapeszt, 20 sierpnia. (PAT.) W czwartą o godz. 6-tej wieczorem odbyła się przy niezwykle pięknej pogodzie procesja Eucharystyczna na Dunaju. Procesja z Przenajświętszym Sakramentem, w której wziął udział legat papieski Cincero, dostojnicy kościoła, reprezentanci władz oraz dyplomaci, skierowała się z Bazyliki ku wybrzeżom Dunaju. Po obu stronach rzeki ustawy się ogromne rzese ludności oraz delegacje zagraniczne. Procesję prowadzili dwa statki, na jednym z nich widniał zriściec o-

świetlono krzyż a na drugiej Korona św. Stefana. Za temi statkami płynął trzeci wiozący Przenajświętszy Sakrament wystawiony na przedzie okrętu pod baldachimem zriściec oświetlonym. Na pokładzie statku znajdowali się legat papieski Cincero, prymas Węgier, książę kościoła i duchowieństwo. Obok statku z Przenajświętszym Sakramentem płynął drugi wiozący przedstawicieli władz i dyplomacji. W czasie procesji cła miało być bogato iluminowane. Po procesji nastąpiły ognie sztuczne.

Szczegóły zamachu na szefa

litewskiej policji politycznej.

Kowno, 20 sierpnia. (PAT.) Radiostacja kowieńska ogłosiła komunikat wyjaśniający okoliczności zamachu na naczelnika litewskiej policji kryminalnej pulk. Rustejkisa. Komunikat zaznacza, że zamach był z góry uplanowany. Jeden ze sprawców został aresztowany na miejscu zamachu, podczas gdy drugi odstrzeliwując się policji i nacierając na inną publiczność uisłował uciekając, lecz został zatrzymany przez przechodniów. Zamachowcy przyznali się do czynu. Pulk. Rustej-

kis odniósł 5 ran kłutych, przyczem jedną bardzo głęboką. Na razie życia pulk. Rustejkisa nie zagraża niebezpieczeństwo. Jeden z zamachowców został umieszczony w szpitalu na skutek odniesionych ran postrzałowych. Komunikat dodaje, że policja energicznie ostrzeliwała uisłujących uciekać zamachowców. Według wiadomości posiadanych przez policję zamach miał podłoże polityczne. Dalsze śledztwo w toku.

Natomiast w ramach ogólnych zagadnień produkcji rolnej — rozumiała jest rzeczą, że i państwa nadnaddunajskie mają swój wybitny interes w zbliżeniu się do innych państw rolniczych. Dlatego konferencję w Sinaj musi się uważać nie za objaw separatyzmu — jak to przedstawia prasa niemiecka — ale właśnie za wstęp do wielkiej akcji stworzenia potężnego bloku agrarnego od Bałtyku do Morza Czarnego. Dopiero takie wielkie zespolenie się państw rolniczych może osiągnąć prawdziwy dodatni skutek: zażęgnięcie choćby w części kryzysu rolniczego.

Polscy oficerowie rez. u Papieża.

Citta del Vaticano, 20 sierpnia. (PAT.) Ojciec święty przyjął na audiencji w sali gabinetowej wycieczkę polskich oficerów rezerwy z rodzinami. Wycieczkę towarzyszył polski chargé d'affaires Janikowski. Papież udzielił członkom wycieczki swojego błogosławieństwa.

Obchód 10-lecia bitwy pod Warszawą w St. Zjeźd.

Nowy Jork, 20 sierpnia. (PAT.) Polonia nowojorska obchodziła w Domu Narodowym podwójną rocznicę marszu kadrowki zwycięstwa nad Wsł. Uroczystości przewodniczył rektor Błażewicz. Przemawiali konsul Byszewski, Kazimierz Gluchowski i redaktor lollus. W części koncertowej chóru Echa odpiewał „Pierwszą Brygadę”, zaś orkiestra dzieci odegrała Marsza Ogólnego. Następnie uchwalono wysłać do Pana Marszałka Piłsudskiego i Premiera Sławka rezolucję protestującą przeciwko rewizjonistycznym zakusom Niemiec.

Komunikacja pocztowa polsko-sowiecka.

Warszawa, 21 sierpnia. (PAT.) Wobec wypowiedzenia przez rząd sowiecki konwencji pocztowo — telegraficznej, podpisanej w Moskwie w dniu 22 maja 1923 zgodnie z postanowieniem artykułu 48 tejże konwencji, stosunki pocztowo — telegraficzne między Polską a Sowiecami utrzymywane są na mocy postanowień międzynarodowej konwencji pocztowo — telegraficznej, do której należy zarówno Polska, jak i Sowieci.

Liczba bezrobotnych w Anglii.

London, 20 sierpnia. (PAT.) W dniu 11 bm. liczba bezrobotnych wynosiła 2,050,737 osób tj. o 39,270 więcej niż w końcu lipca r. b. i o 882,669 więcej, niż w tym samym okresie w roku zeszłym.

Strajk gener. w Palestynie.

Wiedeń, 21 sierpnia. (PAT.) Dzienniki wiedeńskie donoszą z Jeruzolimy: Arabski komitet wykonawczy proklamował na 23 bm. jako w rocznicę wybuchu niepokojów strajk generalny. Zbuchi zamierzają również proklamować strajk generalny z okazji przybycia angielskiego podsekretarza stanu Shilla, na znak protestu przeciwko angielskiej polityce mandatowej.

Pożyczka dla Rumunii.

Wiedeń, 21 sierpnia. (PAT.) Dzienniki wiedeńskie donoszą z Bukaresztu, że obecność w Bukareszcie rumuńskiego posła przy rządzie brytyjskim łączy się z dążeniami rządu rumuńskiego do uzyskania pożyczki zagranicznej. Rumunia potrzebuje na cele inwestycyjne 10 miliardów lei. Na sesji jesienniej Ligi Narodów ma być przedłożony wniosek w tej sprawie.

Paryski krawiec i amerykański agent celny.

Jak załatwiono głośny skandal?

Francusko-amerykańskie stosunki już od dawna nie należą do najlepszych. Zaczęło się od kwestii długów międzysojuszniczych, gdy Stany Zjednoczone nie chciały darować Francji ani franka z tego, co winna była z czasów wojny światowej. Opinia francuska oburzona zachowaniem się swej sojusznicy zaręczała... bojkotem filmów amerykańskich, które przez cały sezon nie ukazywały się na paryskich ekranach. Potem zaczęły napływać do Francji wiadomości o zamierzonym przez Stany Zjednoczone rewizji taryfy celnej, godzącej bardzo ostro w eksport luksusowych i rolniczych towarów francuskich. W końcu nowa taryfa stała się faktem i Francja podjęła w odpowiedzi kroki, zmierzające do bojkotu uru amerykańskiemu na drodze zorganizowania kartelu europejskich producentów samochodowych. Także i londyńska konferencja rozbrojenia na morzu, w czasie której Francja znalazła się izolowaną wobec bloku anglo-saskich mocarstw, wywołała wzrost fal niechęci do Ameryki.

Niedawno temu przyniosła prasa francuska wiadomość, iż znany krawiec paryski Paul Poiret wystąpił ze skargą przeciwko amerykańskiemu agentowi celnemu o kradzież dokumentów handlowych. Chodziło konkretnie o wyciąg z konta jego klientki amerykańskiej, niejakiej pani Dodge, której agent podstępnie zdobył i przelał do amerykańskiego urzędu celnego. Na podstawie owego wyciągu nałożono na panią Dodge 6 milionów franków kary za niepodanie urzędowi rzeczywistej wartości przywiezionej przez nią z Francji partii towarów. Drobną ta na pozór sprawa tak rozpalila umysły francuskich sfer handlowych, iż zaczęto poważnie mówić o cofnięciu Stanom Zjednoczonym klauzuli największego uprzywilejowania co równałoby się de facto podjęciu z nimi wojny celnej. Z takim przynajmniej wnioskiem wystąpił p. Bonefere, przewodniczący komisji celnej parlamentu francuskiego i znany przemysłowiec.

Sprawa paryskiego krawca jest z góry przegrana, gdyż amerykański agent celny na podstawie umowy obowiazującej go do eksportu towarów z Francji korzysta z eksterytorialności i wogóle sądom francuskim nie podlega. Jego pobyt w Paryżu był już swego czasu powodem długiej korespondencji dyplomatycznej z Waszyngtonem a pozostałe w związku z paragrafem 510 amerykańskiej taryfy celnej. Ponieważ Ameryka nakłada na towary cło, nie w zależności od grupy, do której one należą, ale od wartości, podawanej przez klienta, zależy jej na tem, ażeby móc w każdym wypadku stwierdzić prawdziwość tych danych. Dla tego celu, utrzymuje w różnych państwach agentów, którym kupcy i przemysłowcy zobowiązani są dostarczać odpowiednich danych. Mogą się oni oczywiście nie zgodzić na takie łamanie tajemnicy handlowej ze strony obokrajowca, ale wówczas zostają wykluczeni z udziału w eksporcie do Ameryki. Pod naciskiem sfer gospodarczych i politycznych, dotkniętych takim upokarzającym paragrafem cel-

nym zażądał rząd francuski w rokowaniach handlowych w roku 1927 co najmniej 20 krajów amerykańskich zgodzić się na to, ale wówczas zaczął obowiązywać 401 paragraf ustawy celnej, który zgłosił, iż w wypadku niemożności zdobycia pewnych danych, dotyczących wartości towarów, urząd celny ma prawo cło na podstawie ich wartości w Stanach Zjednoczonych. Ta zaś jest przeciętnie trzykrotnie większa od wartości we Francji, czyli, iż w tych warunkach wskutek horrendalnie wysokiego cla eksport francuski musiał ustawać. Rząd francuski odwo-

łał więc swoje pierwotne żądanie, zażądał namiastkowego powrotu agenta celnego, któremu ponadto przyznał prawo do eksterytorialności.

Wprawdzie ta kapitulacja została zamaskowana uzyskaniem prawa utrudniania francuskiego agenta w Ameryce oraz pewną zmianą w stylizacji danego paragrafu ustawy, tem-nie mniej była to kapitulacja, której wrażliwa opinia francuska z trudem tylko strawiła. Żywy odgłos, który znalazł protest paryskiego krawca jest dowodem rosnącej niechęci do niedawnej sojusznicy.

J. B.

Zarządzenia władz bezpieczeństwa w Województwie stanisławowskim.

Stanisławów, 20 sierpnia. (PAT.) Województwo stanisławowskie dr. Nakończukoff-Klukowski, udał się dnia 19 bm. w towarzystwie wojewódzkiego komendanta policji państwowej Buczańskiego do Pawelwa pow. stanisławowskiego, do Horodnicy i Gwoźdźca pow. Kolomyja, gdzie wydał starostom powiatowym oraz powiatowemu komendantom policji państwowej szereg zarządzeń odnoszących się do bezpie-

czeństwa publicznego, mając na uwadze wypadki pożarów, które w ostatnich czasach się szeregły.

Stanisławów, 20 sierpnia. (PAT.) Nocą ubiegłej padły pastwa pożaru 2 sterty przeniczy oraz jedna sterta owsa, stanowiące własność Józefa Horocha w Gwoźdźcu Cytarnym, obok Kolomyj. Podpalenia dokonał najprawdopodobniej jeden z wydalonych robotników.

Liczba komunistów w St. Zjedn.

Chicago, 20 sierpnia. (PAT.) Podczas badań prowadzonych przez komisję kongresu co do działalności komunistów na terenie St. Zjednoczonych jeden z badanych świadków, Makke Mill urzędnik policyjny stwierdził, że wedle statystyki jest w Stanach Zjednoczonych 51.685 komunistów, zorganizowanych w różne zrzeszenia a oprócz tego znajdują się różne organizacje liczące razem około 80.000

członków wybitnie sympatyzujących z bolszewizmem. Zdaniem świadka z liczby wyżej wymienionych komunistów i ich sympatyków 70% stanowią cudzoziemcy, 20% murzyni i 10% rodowidcy Amerykanie. W dalszym ciągu swych zeznań Mill stwierdził, że organizacje, które przeciwdziałają agencji komunistycznej liczą ogółem 1.089.100 członków.

Wielka manifestacja Krakowa przeciwko zakusom niemieckim.

Kraków, 20 sierpnia. (PAT.) Dziś wieczorem odbył się manifestacyjny wiec zwołany przez Związek Legionistów w Krakowie i powołane organizacje, celem zaprezentowania przeciw prowokacyjnej mowie ministra niemieckiego Rzeszy Treverianusa. O godzinie 19 pod pomnikiem Mickiewicza na Ryнку Głównym zebrało się ponad 10.000 manifestujących z orkiestrami i tablicami z odpowiednien napisami. Do zebranych przemówił imieniem Związku Legionistów młody Stanisław Klinecki, następnie wyprzedził miasta Wielgus i redaktor Rubel. Wszyscy mówcy zaznaczyli dobitnie pokojowe nastroje panujące w Polsce i w sposób stanowczy wypowiadali się przeciwko wszelkim zakusom Niemców na obecne granice Rzeczypospolitej Polskiej. Po odśpiewaniu „Roty” imponujący pochód przeszedł pod pomnik Grunwaldzki, gdzie przemawiali kolejno: posłowie dr. Dybowski i prof. Pochmarski. Pierwszy z nich kończąc powiedział, że gdy obecnie grzmą w Polsce okrzyki: „niech żyje pokój!” — nie powstrzyma niemieckich zakusów, to zagrozi drugi: „niech żyje armia!”. Ten ostatni okrzyk zebrani podnieśli z wielkim entuzjazmem.

Posel Pochmarski wezwawszy do zorganizowania Przysposobienia Wojskowego, jako jedynego odpowiedzi na tajne zbrojenia niemieckie, odczytał następującą rezolucję: „Zebrani w dniu 20 sierpnia 1930 r. na Ryńku obywateli miasta Krakowa: 1) zakladają jawną i jawnie stanowiący sprzeciw przeciwko prowokacyjnemu wystąpieniu ministra Rzeszy Treverianusa, szkodzącemu na całosci ziem Rzeczypospolitej, 2) Oświadczają, że wszelkie zakusy na krwią wywalzone i traktatami poręczone granice Polski

natrafia na żelazny i jednolity front całego Narodu polskiego, który go-tów jest wszelkimi środkami, nie cofając się przed żadnymi wysilkami i żadnymi ofiarami krwi i mienia, bro-nić odwiecznej polskiej ziemi w razie jakiegokolwiek napadu. 3) Stwierdza-ją, że wszelkie zakusy na całosc Rzeczypospolitej polskiej i wszelkie próby obalenia traktatów pokojowych gro-żne są dla pokoju europejskiego, po-koju, którego szczególnie gorąco pra-gną Polska, dążąca do spokojnej od-budowy swych ziem, zniszczonych długoletnią wojną. Zebrani na Ryńku krakowskim obywateli miasta Krako-wa zwracają się do Rządu Rzeczypos-politej polskiej z apelem, aby w dal-szym ciągu w jaknajbardziej stanow-czym sposobie przeciwstawiał się pro-wokacjom niemieckim i zwracał uwagę wszystkich innych rządów i spo-łeczeństw na niebezpieczeństwo za-kusów niemieckich dla pokoju światowego.

Zgromadzeni oddając hołd żołnier-skom poległym w czasie wojny o wolność i granice Polski i ślubują, że ze spuszczą, którą pozostawili nam nasi bracia nie uronią niczego i nie pozwolą na jej zagrożenie”.

Po odczytaniu rezolucji posel Pochmarski wzniósł okrzyk, podjęty gorąco przez zebranych: „Niech żyje potężna i zjednoczona Rzeczpospolita polska”.

Po uchwaleniu rezolucji demon-stranci usiłowali dostać się do gmachu konsulatu niemieckiego przy ul. Warszawskiej, czemu jednak przeszkodzi-ła policja. Po odśpiewaniu Hymnu narodowego i „Pierwszej brady”, oraz wznieśnieniu licznych okrzyków przeciw Niemcom, tłum rozszedł się spokojnie o godz. 21.

Zaopatrzenie inwalidów cywilnych.

W ostatnich dniach ukazało się rozporządzenie Ministra pracy i opieki społecznej, wydane w porozumieniu z Ministrem skarbu, w sprawie zaopatrywania inwalidów cywilnych, t. zn. o-sób, które zostały poszkodowane na zdrowiu ze zmniejszeniem zdolności do pracy, wskutek działań wojennych, bez przyczynowego związku ze służbą w wojsku.

Na mocy tego rozporządzenia zaopatrzenie dla inwalidów cywilnych zostało podwyższone, ostateczny zaś termin zgłaszania pretensyj do zaopatrywania z tego tytułu, ustalony został na 30 września br. Niestety, prawo do zaopatrywania tego mają tylko inwalidzi cywilni na terenie b. zaboru austriackiego, przyczem zaopatrzenie to w wypadku 100%-owej niezdolności do pracy, oraz konieczności pielęgnacji, wynosi 25 zł. miesięcznie.

Lord Grey przeciwko protekcyjnizmowi.

W mowie, wygłoszonej w Ledbury lord Grey wystąpił przeciwko programowi protekcyjalistycznemu lorda Beaverboka. „Podnosząc cenę — mówił lord Grey — przez cla protekcyjne w celu zapewnienia sobie rynku wewnętrznego, Anglia utracić może rynek zagraniczny. Jeżeli wywóz angielski będzie wzrastał i towary angielskie znajdować będą popyt na rynku światowym, to przez to samo w kraju wzrośnie dobrobyt i rynek wewnętrzny rozwinię się sam przez się. Dominacja nie kwapią się bynajmniej do idei wytworzenia wielkiego zamkniętego rynku międzynarodowego. Okazuje się to dowodnie na najbliższej konferencji Imperjum”.

Prasa francuska o wojnie 1920.

Prasa francuska, zarówno wielkie dzienniki informacyjne, jak i dzienniki polityczne wszelkich odcieni, nie wyłączały skrajnie radykalnych, opublikowały według tekstu „Gazety Polskiej”, opinie lorda D'Abernona i ambasadora Jusseranda o zwycięstwie Marsza. Piłsudskiego nad armiami bolszewickimi z 1920 r.

Sesja parlamentu austriackiego.

Wiedeń, 20 sierpnia. (PAT.) Parlament austriacki zwołany będzie w jesieni, wcześniej niż zwykle, a mianowicie dnia 25 września, celem załatwienia noweli do taryfy celnej, Nor-malna sesja budżetowa rozpocznie się dnia 25 października.

Berlin-Tokio.

Berlin, 20 sierpnia. (PAT.) Dziś o godz. 5.44 rano wystartował z lotniska w Tempelhof od lotu Berlin-Tokio japoński lotnik i dziennikarz Seiji Yoshizhara. Pierwszy etap kończy się w Królewcu, dokąd też lotnik przybył dziś o godz. 9.50. Start w dalszą drogę nastąpił o godz. 11.30. Yoshizhara leci na lekkiej awionetce bez pasażera.

Katastrofa samolotu rumuńskiego.

Praga, 21 sierpnia. (PAT.) Jeden z 6 samolotów rumuńskich, które wystartowały wczoraj rano z lotniska w Le Bourget, udając się do Warszawy w celu wzięcia udziału w locie okrężnym Malej Ententy i Polski, spadł wczoraj w okolicy Karlsbadu. Samolot uległ zniszczeniu. Dwaj piloci odnieśli lekkie rany.

Ciekawe zjawisko.

Ankora, 20 sierpnia. (PAT.) Sanitarne władze wojskowe donoszą o bardzo ciekawym zjawisku. Przed kilkunastu dniami piorun zabił wartownika w pobliżu składów wojskowych. Przy oględzinach lekarskich na naskórku zabitego znaleziono szereg czerwonych plam, które reprodukuje dokładnie, jak zdjęcie fotograficzne, drzewa, krzaki, płoty, znajdujące się w pobliżu miejsca, w którym padł piorun. Plamy te zostały sfotografowane. Niezwłocznie to zdarzenie poddano naukowemu badaniu.

Wystawa ogrodnicza w Sztokholmie.

W dniu 19 sierpnia r. b. otwarta została w Sztokholmie jedna z największych i najciekawszych w Szwecji wystaw ogrodniczych. Wystawa ta ma bezpośredni związek ze Sztokholmską Wystawą Sztuki, Rzemiosła i Idealnych Mieszkań i mieści się w koszarach królewskich pułku armii norweskiej, które po ostatniej okupacji armii szwedzkiej stoją pustkami.

Na wystawie tej demonstrowane są wszelkie gatunki kwiatów, racjonalne urządzenia ogrodnictwa kwiatowego i warzywnego, oraz także szereg nowości z dziedziny nowoczesnego ogrodnictwa. Uzupełniony jest również system kotłowniczych ogródków dla robotników miejskich oraz demonstrowane są wszelkie sposoby walki z owadami — wrogami ogrodnictwa.

Specjalny pawilon poświęcony hodowli pomidorów. Pawilon ten udekorowany został przez znanego szwedzkiego artystę malarza całym szeregiem humorystycznych malowideł, które między innymi wyobrażają nową wersję biblijnej legendy o Ewie i jabłku. Jedno z malowideł przedstawia Ewę, próbującą zamiast jabłka pomidora, na imięń zów (świąt) Piotr odmawia przyjęcia duszy pokutującej do nieba, ponieważ nie przyniosła ona ze sobą pomidora. Dusza zmuszona jest zejść z powrotem na ziemię, a gdy wraca do królestwa niebieskiego, pomidor przez nią przyniesiony tak smakuje mieszkańcom nieba, że jeden z aniołów zostaje wydelegowany na ziemię po nowe zapasy tych nadzwyczajnych przysmaków.

Oprócz tego wystawa obejmuje specjalny dział owoców, urządzony przez szwedzkie towarzystwo pomologiczne.

Wystawa ogrodnicza trwać będzie do 28 sierpnia r. b.

47 lat na stanowisku wójta gminy.

Prezes Rady Ministrów nadał króży zasługi wójcie gminy Zawada, pow. Nowy Sącz, p. Antosowi. Wójt Antosz sprawuje swój urząd już 47 lat i położył w tym czasie duże zasługi na polu społecznym i kulturalnym.

PROF. DR. ST. LEMPICKI.

Studia humaniora.

(Garść uwag o studiach na Wydziale Humanistycznym).

Przedstawiłmy kwestię magisterium.

Al — jak powiedzieliśmy — na tem nie koniec! Dział — w epoce potęgu rozwoju szkolnictwa wszystkich narodów i prądów pedagogicznych wogóle — nauczyciel, przed wiekami rzetelny w swoim przedmiocie, nauczania, musi posiadać mocne, fachowe przygotowanie pedagogiczne — dydaktyczne, musi być obznajomiony z całym splotem zagadnień, dotyczących wychowania i szkoły. Dlatego po uzyskaniu stopnia magistra filozofii w pewnym przedmiocie, otrzymuje stanowisko nauczycielskie w szkole średniej, bądź państwowej bądź prywatnej, uznanej za odpowiednią przez władze szkolne, i tu odbywa praktykę nauczycielską przez dwa lata.

Nie jest jednak jeszcze nauczycielem o pełnych kwalifikacjach, nie może nie czuć pewnym w swoim

po 2 latach stanąć musi przed Radą zlożoną Komisją Egzaminacyjną egzaminu Nauczycielskiego — z grupy przedmiotów pedagogicznych, egzaminu, który ma wykażać, że opanował należycie zarówny teorię, jak i praktykę pedagogiczną. Składa dowody swej znajomości z przedmiotów,

Walne obrady sfer gospodarczych we Lwowie.

Nigdy jeszcze w ciągu ubiegłego dziesięciolecia nie odbywały się we Lwowie z okazji Targów Wschodnich zjazdy sfer gospodarczych, tak liczne i poważne, jak te, które zwołane zostały w pięćdziesiątym roku w związku z jubileuszową ich kampanią.

Iżeli ktokolwiek jeszcze nie zdawał sobie do tychczas sprawy z ówczesnego wpływu, jaki na bieg i tempo naszego życia gospodarczego wywiera pośrednio i bezpośrednio tak skoncentrowana, doroczna rewja naszej handlowej energii i sprawności, to imponująca mobilizacja najaktywniejszych sił, które z wielu ważnych odcinków polskiego frontu gospodarczego skupiają się dokoła jubileuszowej manifestacji Targów Wschodnich jako najważniejszego dla siebie punktu oparcia — stanowi dowód aż nadto wyprzedzający, przed którym wszelkie pod tym względem tu i ówdzie nurtujące jeszcze niezauważane wątpliwości raz na zawsze ustąpić muszą.

Kalendarium ściśle gospodarczych wieców i sejmików, zwanych do Lwowa w czasie X. Targów Wschod-

nych, od 2 do 16 września, obejmuje z pominięciem wszelkich innych jeszcze imprez i zjazdów, natury raczej ogólnospołecznej, następujące, dotąd definitywnie zgłoszone już zjazdy: zjazd delegatów Związku Izb Przemysłowo-Handlowych, pierwszy kongres, prezesów i radców izb przemysłowo-handlowych z całej Polski, II ogólnokrajowy zjazd komunalnych kas oszczędności, ogólnopolski zjazd związków miast, ogólnopolski zjazd eksporterów polskich, międzynarodowy kongres importerów jak polskich i kongres polskich organizacji hodowli drobiu, zjazd Związku Piwowarów w Polsce, a wreszcie wielkiej polityczno-handlowej doniosłości zjazd 43 rumuńskich izb przemysłowo-handlowych zwołany do Lwowa celem odbycia tu wspólnej konferencji w sprawie ściślejszego porozumienia się gospodarstw między obu państwami. Mnogość i różnorodność tych zjazdów ilustruje dostatecznie rozległy zakres interesów i zagadnień, jakie z okazji Targów Wschodnich znajdują wzajemne i wyczerpujące omówienie.

Pochodzenie Prezidenta Hoovera.

Nieodkrył, że prezydent Hoover ma teraz mnóstwo kłopotów z posuchą, panującą w Stanach Zjednoczonych i z przesileniem przemysłowym, ale przy bywa mu teraz jeszcze jeden kłopot, mianowicie obrona swego rodowodu.

Oto, w Nowym Jorku wykładował pewien profesor niemiecki ze słania nie opracowanym drzewem genealogicznym, dowodzącem, że prezydent pochodzi od niejakiego Huberta, Niem-

ca szwajcarskiego z Lenzburga. Hubert ten miał się przenieść do Berlina, gdzie stał się młynarzem zamożnym, jeden z jego potomków wyemigrował w 1740 r. do Ameryki i tam przerobił się na Hoovera.

Tymczasem prezydent Hoover kilkakrotnie już oświadczył stanowczo, że ród jego pochodzi z Helandji. Pytanie, czy profesor niemiecki zdoła przekonać prezydenta, że się myli?

„Święty Mikołaj II.“

Synod serbskiej Cerkwi, prawosławnej poważnie rozstrząsał obecne sprawy zaliczenia w poczet świętych Cerkwi serbskiej ostatniego cara rosyjskiego, Mikołaja II. Propozycja ta wyszła od ludności jednego z większych prowincjonalnych miast serbskich, Leskowacu, gdzie w tym celu

odbył się ostatnio szereg specjalnych nabożeństw, obchodów i zgromadzeń. Na zgromadzeniach tych ustalono, jako car Mikołaj II był „najpobożniejszym, najczystym, najszlachetniejszym z pośród władców europejskich“ i do ostatnich dni swojego zakończanego tak tragicznie żywota

4) tch od uzyskania stopnia magisterskiego, z przedmiotu, z którego składało się magisterium (może to jednak ulegnie zmianie) i po przedstawieniu poważnej, drukowanej dysertacji doktorskiej, pomnażającej istotnie dotychczasowe wyniki badań w danej dziedzinie. Egzamin doktorski składał się z jednego rygorozmu, obejmującego obronę tezy na tle ogólnych wiadomości z przedmiotu, z którego doktorat jest składany. Rygorozum t. zw. „mały“, t. j. filozoficzne odpada. Tytuł doktora związany jest z obranym przedmiotem, a więc będą doktorowie historii, polonistyki, filologii francuskiej, botaniki, mineralogii i t. p.

Jedno jest tylko udogodnienie dla doktorów, pracujących w szkolnictwie. Oto egzamin drugi t. j. państwowy egzamin nauczycielski składany będzie mogli po jednym, a nie po 2 latach praktyki szkolnej.

Na razie u nas doktoraty nowe nie są jeszcze wprowadzone; zdaje się, że wedle starego typu (dwa rygorozmy: główne i filozoficzne) ale dla młodszych studentów ten nowy doktorat będzie już na pewno nowym.

Omówiwszy system magisterialny i w ogóle egzaminowy na Wydziale humanistycznym, zająć się pragnę jeszcze d w i e m a kwestiami.

Pierwsza z tych kwestyj — to w wybór przedmiotów, które należałoby sobie obrać jako przedmiot studiów i przyszłego egzaminu magisterskiego. Zapytanie: jak to wybrać? Przecież wybieramy ten przedmiot, tę grupę, do jakich mamy zamilo-

1) „jednym z najszybszych przyjaciół i opiekunów serbskiego narodu“. Dlatego właśnie winien być uznany za jugosłowiańskiego świętego zarówno ze Świętym Sawą, Świętym Łazarzem i Świętym Stefanem. W razie przyjęcia i uchwalenia przez Synod tej propozycji byłby „Święty Mikołaj II“ pierwszym świętym jugosłowiańskim, bowiem wszyscy poprzedni zaliczeni zostali jeszcze za czasów, o wiele poprzedzających utworzenie się państwa jugosłowiańskiego.

Wiek kandydatów na przyszłego prezydenta Francji.

Obecny prezydent Francji, p. Gaston Doumergue, obchodził dnia 1 sierpnia w Rambouillet 67-ą rocznicę urodzin. Przyjaciele jego oszczędnie, którzy zgromadzili się dokoła prezydenta, stwierdzili z zadowoleniem, że wygląda on co najwyżej na lat 60.

W każdym razie obecny prezydent Francji jest młodszy, niż niektórzy z mężów stanu, których obecnie wymieniają jako obecnych kandydatów na przyszłego prezydenta przy wyborach w roku 1931.

Młodszywicz prezes senatu, p. Paul Doumer, liczy już 73, p. Arystides Briand ma lat 68, p. Barthou kończy lat 68 w dniu 23 sierpnia, a p. Poincaré 70 lat 20-go sierpnia.

Młodszy od wymienionych powyżej są: senator Clementel, liczący lat 66, senator Albert Lebrun, liczący lat 59, a prezes izby deputowanych, p. Fernand Bouisson ma lat tylko 56 i jest najmłodszym z kandydatów na prezydenta.

Rzym źle słyszy radiowe audycje warszawskie.

Donoszą z Rzymu: W tutejszych kołach radioamatorów coraz częściej słyszy się narzekania, że ze względu na specjalną długość fali, radiostacja warszawska nie podobni wprost odbierać transmisji broad castingu warszawskiego normalnie aparatury o przeciętnej siłce dźwięku fal. Radiostacja włoscy chwają powszechnie transmisje radiostacji katowickiej doskonale słyszane w Rzymie.

Otoż tutaj pozwól sobie zrobić pewne zastrzeżenie. Na naszym Wydziale humanistycznym i na Wydziałach humanistycznych wszystkich polskich Uniwersytetów są pewne przedmioty tak silnie „obsadzone“ już przez kandydatów stanu nauczycielskiego, że nie pozostawiają dla innych adeptów przynajmniej na jakiś dłuższy czas, żadnych lub prawie żadnych szans kariery.

Do takich przedmiotów należą przedwzrostkiem dwa i to takie, na które z pewnością największą obojętność w tym roku się wybiera t. j. polonistyka i historia. Polonistyka i historia są poprostu „zapakowane“ młodzieżą studiującą, a zapotrzebowanie nauczycielskie w tych dwóch dziedzinach jest minimalne.

Podam kilka cyfr, podanych ostatnio przez Ministerstwo W. R. i O. P. na podstawie urzędowej statystyki. I tak z polonistyką przewidywane na najbliższe lata zapotrzebowanie nauczycieli wynosi 74 osób rocznie; kandydatów na razie jeszcze jest pewien brak, ale wkrótce gotowo znów posad zabraknąć na dobre.

Z historii zapotrzebowanie roczne jest 48 osób, a kandydatów jest tyle, że widoki na posady są prawie żadne na najbliższe lata.

Natomiast znacznie korzystniej przedstawia się sprawa w innych dziedzinach. Brak jest n. p. ciągle wielu kandydatów do nauczania języków nowożytnych (rocznie 65), do filologii łacińskiej (rocznie 42), do filologii greckiej (rocznie 8) i t. d.

Co słychać w naszych uzdrowiskach.

JAREMCZE. Sezon główny ma się ku końcowi, lecz w życiu uzdrowiska się to nie przejawia. Frekwencja przewyższa liczbę 4000 osób, a pomimo niezbyt pięknej pogody ostatnich kilku dni, napływ gości w dalszym ciągu znaczny. Zwiąż uwagę kuracjuszy zwraca rozpoczęcie robót około odbudowy kładki na Prucie, umożliwiającą dostęp do naturalnego parku jaremczańskiego na zboczach Makowicy. Urządzone dnia 17 bm. pod protektorem p. starosty powiatowego obchód 10-tej rocznicy zwycięstwa nad bolszewikami, został przyjęty przez rzeszę leniników nader sympatycznie. Wykupi polonijnych z obchodem zawodów sportowych, do których stanęły drużyny Związków Strzeleckich z całej doliny Prutu, jak również porwające przemówienie posła Stońskiego uzyskały wielki rozgłos. Również kilkudniowy turniej tenisowy o puchar Komisji klimatycznej był dla gości leninowskich niezwykle miłą rozrywką. Ruch wycieczkowy niezwykle ożywiony.

NIEMIROW - ZDROJÓW. W dniu 10 bm. odbył się z inicjatywy lekarza zakładowego dra A. Kaczynskiego, przy współudziale Zarządu koncert polonijny z wieczorem tanecznym. Dochód w kwocie zł. 500.— przeznaczono na rzecz Instytutu Balneologicznego w Krakowie. Zarząd Zdrowoju zamierza rozszerzyć kąpiele słoneczne - powietrzne. Do istniejących już przylączy się pewien obszar lasu, gdzie milicjoni przyrodolodczni będą mogli spędzać cały dzień w kąpielowym stroju, mając do dyspozycji wszelkie urządzenia sportowe i gimnastyczne, mleczarnię i szalas chroniący przez ewentualnym deszczem. Projektuje się także urządzenie małej stacji operacyjnej, która by mogła służyć w razie nagłej potrzeby operacji lub jakiegoś zabiegu chirurgicznego. W ostatnich czasach przyjechało dużo cudzoziemców, którzy zachęcający są tutejszymi lasami i chwałą bardzo niemierowia borowiny. W toku przygotowania do Tar-

gów Wschodnich, gdzie Niemirów będzie miał swoje stoisko.

TRUSKAWIEC. Kończący się główny sezon huczny i rojny. Nad-

zwyczajne wyniki daje kuracja w inhalatorum, gdzie funkcjonuje pierwszy w Polsce aparat do inhalacji suchej. Kąpielisko solankowe na Pomarkach truskawieckich licznie od-

wiedzane. Komfortowe urządzenia, plaża, łódki, muzyka — wszystko to robi nadzwyczaj sympatyczne wrażenie. Na wrześnie zapowiadany wrześniowy przyjazd kuracjuszy. Sezon jesienią sprzyja specjalnie spokojnej i owocnej kuracji, a pobyt w tym okresie w Truskawcu jest bardzo miły.

RABKA - ZDROJÓW. Zabawa Związku Legionistów, a także beneficjum muzyki zdrowiej, przesyły pod znakiem ogromnego powodzenia i bardzo wysokiej frekwencji kuracjuszy. Komisja Zdrowia uchwalała zabronić handlu okrężnego w obrębie zdrowiska, a przyszłość nie wyda już żadnych zwoleń na domokrację, co u wolni kuracjuszy od tak częstego nargretwa i nadyż. Zakupiono aparaty radiową z rozgłośnikami, które będą umieszczone kół Łazienek i w okolicy Zarządu Zdrowego. Przydziel się to bardzo do urozmaicenia pobytu leniników, zwłaszcza w okresie jesienią, gdy orkiestra opuści już Rabkę.

ZAKOPANE. Stale przelotne deszcze. Ostatnio spadł w górach dość duży śnieg. Temperatura znacznie się obniżyła, co daje nadzieję, że pogoda się ustali. Ruch gości bardzo znaczny, pomimo nieprzyjnych warunków atmosferycznych, przyczem frekwencja w roku bieżącym silniejsza niż w ubiegłym. Przygotowania. O wycieczku tatarską w całej polanie. Od ubiegłej soboty odbywają się treningi zawodników na trasie Łysa Polana - Morskie Oko. Wielkim powodzeniem cieszy się w bieżącym sezonie świeżo otwarty oddział Centrali Propagandy Turystyki i Uzdrowisk i biura podróży "Orbis" w nowych lokalach przy Krupówkach, udzielając lennikom bezpłatnie wszelkich informacji związanych z pobytem w Zakopanem. Wobec zlikwidowania biura informacyjnego na dworcu, publiczność nie jest obecnie narażona na wyszuk ulicznych pośredników, mogące osobistie lub listownie uzyskać bezpośrednie informacje w "Orbisie", którego biura są czynne bez przerwy od godz. 8-miej rano do 19-tej wieczorem.

Przed dziesięć laty.

22 sierpnia.

Front północny. Siły główne Korpusu konnego Gaja wzmożone piechotą wybiły sobie na południe od Miawy przełęcz, posunęły się pod osłoną natarcia na Miawę, w rejon Saumka. W walkach tych poniosła ciężkie straty nasza 18-ta dywizja, jakoteż 202 pułk z dywizji ochotniczej. Brygada rybakowska osiągnęła jednym pułkiem Chorzele.

Front środkowy. 4-ta armia: 7

rować za wszelką cenę drogę na wschód. Po 20-godzinnych walkach ulicznych, wśród których poległ jeden z najcenniejszych oficerów - 1-go pułku Legionów kapitan Mariński, została 16-ta armia sowiecka zupełnie rozgromiona, tracąc przeszło 7000 ludzi, 1 samolot, 22 dział, 124 karabinów maszynowych, trzy pociągi z materiałem wojennym i masę taboru. W dniu dzisiejszym przewiduje Naczelny Wódz, po zakończeniu

POŁOŻENIE FRONTU W WARSZAWIE 22 SIERPNIA 1920 R.

brygada rezerwowa dochodzi do Ostrołęki. 15-ta dywizja piechoty, po walkach pod Śniadowem, zdobyła Łomżę o godz. 14-tej rozbijając oddziały 15-tej armii sowieckiej.

1-sza dywizja Legionów zdobywa Białystok w godzinach rannych. Zajęcie tego miasta stało się początkiem ciężkiej bitwy z oddziałami 16-tej armii sowieckiej, pragnącej sobie uto-

operacji, odcinających nieprzyjacielowi odwrot, zmianę kierunku frontu północnego na wschodni, podając nowy zarys operacji.

Front południowy. Na południe od Zamościa nieprzyjacieli zajął Tomaszów, Komarów i Tyszwice.

Akcja 6-tej armii i świeżo utworzonej grupy generała St. Hallera ma przebieg pomyślny.

Nie dajmy dyktować sobie cen owoców!

Przed kilku dniami doniosły pisma radosną wieść, że dla na owoce zagraniczne zostały w Polsce (już z końcem lipca br.) obniżone w sposób tak wydatny, że zbliżający się właśnie „sezon owocowy” przedstawia się w barwach jak najbardziej różowych.

Dane, przytoczone przez prasę, budzą istotnie najlepsze nadzieje: przy wszystkich owocach zagranicznych zredukowano cło bardzo znacznie, przy niektórych wprost dziesięciokrotnie, albo i więcej.

Wiadomość ta, chociaż podana z wielkimi i niepewnotenawem późnieniem, ma dla nas ogromną wagę.

Łudność Polski, a zwłaszcza ludzie chorzy i dzieci, cierpieli od szeregu lat, poprostu od wojny, na brak tak ważnej i doniosłej odżywki, jaką stanowią owoce, zawierające w sobie całą masę witamin. Nie można było bronić się tem, że mamy przecież swoje własne, polskie owoce. Bo przecież nie zdoła zastąpić zagranicznych winogron, moreli, brzoskwiń, rengod, pewnych gatunków śliwek czy jabłek, pomarańcz, bananów itd. a wszystko to szło dotychczas na wagę złota. Ludzie niezamożni, poprostu całą obfitymą masą ludności pracującej fizycznie i umysłowo, musieli łamać obojętne się bez owoców, na które nie można było sobie żadną miarą pozwolić. Winogrona, pomarańcze, brzoskwinie i t. d. stały się przedmiotami luksusowymi, dostępne tylko dla wybrańców Fortuny.

A pamiętać nadto trzeba, że i

urodzaj na własne, nasze owoce był w ostatnich latach często lichy, co pociągało za sobą drożyznę tych ważnych środków odżywczych. Cały świat, medycyna światowa wołała po witaminy, a u nas te witaminy były czemś niedostępnym i jakby zakazanym.

Dzisiaj, po latach, zwyciężyła wreszcie nad pewnemi szczegółami polityki celnej — mądra myśl społeczna i tak naturalna, prosta idea zdrowotna.

Owoce zagraniczne przyspłyną nie tylko obficie na polskie targi i do polskich sklepów, ale staną się znowu czemś zwyczajnym i normalnym w odżywianiu się naszym i naszych dorastających pokoleń. Przyszedł do nas z nimien światła fala czystej krwi i zdrowych elementów życiowych do organizmu ludzkiego.

Ugi celne stały się już faktem, ale trzeba teraz przypilnować, aby zastosował się do nich szcście cały nasz rozgłaszający handel owocami zagranicznymi.

Zdaje się, że będziemy mieć tego roku wczesną i długą jesień. Sezon owocowy w miesiącach letnich przedstawiał się znakomicie. Mieliśmy mnóstwo truskawek, zatręcinę poziomki i malin, तरz plawimy się w borówkach i ożynach. Obecnie pojawiły się już na targu śliwki i brzoskwinie, rengody, morele, brzoskwinie, nawet wczesne, drobne a smaczne winogrona.

Zagranicą, w krajach południowych i zachodnich urodzaj owocowy,

podobno ogromny, a jego przebogate plony przestawiać się będą z każdym dniem coraz obficiej na nasze rynki.

Pamiętamy, że dla polskie na te owoce są już od miesiąca prawie radykalnie obniżone, zredukowane niemal do minimum.

Pamiętamy, że hurtownicy owocowi sprowadzają już dzisiaj swój towar na radykalnie zmienionych warunkach i na innych warunkach sprzedają go też detalistom i owoce.

Owoce zagraniczne muszą się rzezy pociąć u nas zasadniczo, cenę ich muszą spaść poprostu na lew na szty, skoro np. opłata celna przy śliwkach i rengodach (o ile sobie przypominam) zredukowana została z 2.50 przy 2.80 na 15 czy 30 gr.

Tarifa sprzedawcza na owoce musi być ulece zasadniczo zmniejszona, a kupowanie jednego rengoda za 30 gr., czy jednej brzoskwinii po 70 gr. musi przejść w krainę mitów.

Lwów przysył w ubiegłym roku głośną „rewolucję owocową”. Dzisiaj, wobec oficjalnych ugi celnych wszelkie „rewolucji” są nie potrzebne.

Trzeba tylko żądać stanowczo, zwracając i konsekwentnie od kupców i handlarzy owocowych, aby natychmiast i lojalnie zastosowali się do zmienionego stanu rzeczy. Żaden wyszyk, żadne „przebudzenie” dotychczasowej taryfy, żadne wymówki, że „toważ został dawniej sprowadzony” (bo kto to sprawdzi?) nie mogą być dalej tolerowane.

Tarifa celna na owoce jest obniżona. Żdamy więc dużo tanich i dobrych owoców dla siebie i naszych dzieci.

Mimo to, młodzież, a zwłaszcza kobiety, zapisują się masowo każdego roku na polonistykę i historję, jakby nagle innymi działami. Najwyżej jest tak „uczynić, że profesorowie nie mogą dać sobie z nim rady. Nie można się też dziwić, że z najkonieczniejszej konieczności wprowadza się ograniczone przyjmowanie, t. zw. „numerus clausus” na ćwiczeniach, w seminariach i seminarjach, co natrafia na niezrozumienie, narzekania i dąsy.

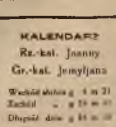
Trzeba jednak zrozumieć, że tak będzie dalej, będzie coraz gorzej, i że tak być musi. Przypływ roczny kandydatów i kandydatek na historję i polonistykę jest czemś nienormalnym, chorobliwym i bezsensownym, skoro ani na najbliższe lata niema szans posadowych, ani też profesorowie nie mogą czynić zarów z swoich seminariów i ćwiczeń, przyjmując na nie po 150, 200, 300 czy 400 osób.

Przy takiej ilości osób, przy braku odpowiednich pomieszczeń, środków pomocniczych, bibliotek, personelu asystentycznego — nie może tu być chybła mowa o porządek i prawdziwej nauce.

Przestrzegam więc przed pchaniem się bez zastanowienia na historję i polonistykę. Mogą tam iść tylko jednostki, jak wyjątkowo zdolne i wyjątkowo zamilowane w tych przedmiotach, których nigdy nikomu odradzać nie wolno. Cała przeciętna i niezdecydowana reszta, która równie dobrze mogłaby studiować inną grupę, inny przedmiot — napotka na przeszkodę, której jej tylko przyniosła rozczarowanie i strata czasu.

(C. d. n.).

KRONIKA

LWOWSKA

TEATR WIELKI.

Teatr Wielki zamianował przez sierpień 22 powtórnie przeprowadzanych w dniu rekonstrukcji.

TEATR MAŁY.

Czwartek, 21 sierpnia o godz. 3 wiecz. „Czarujący emeryt”, krotowhwa W. Rapackiego.

Piątek, 22 sierpnia o godz. 8 wiecz. „Czarujący emeryt”, krotowhwa W. Rapackiego. (Znikni wieści).

Sobota, 23 sierpnia o godz. 8 wiecz. „Czarujący emeryt”, krotowhwa W. Rapackiego — *znika wieści*.

Wczorajszą premiera krotowhwy Rapackiego „Czarujący Emeryt”, cieszyła się dużym powodzeniem, czego dowodem były żywe oklaski i częste wybuchy śmiechu, bawiający się świetnie publiczności. Od dziś gra Teatr Mały oddzielnie „Czarującego emeryta”. Początek przedstawienia o godz. 8 wiecz. znika wieści.

Nowy teatr Rozmaitości otworzy swe podwoje niebawem w gruntownie przebudowanym gmachu Narodowego Domu przy ul. Ryńskiego niedługo niedługo dzieła sztuki „Zwycięstwo”, stanowiącą przeobrażenie wybornej powieści Józefa Conrad (Korzeniowski) „Przebiegi” a jest dziełem kieroctwa naszego dramatu p. Leona Schillera, który z wrodożną mu zręcznością rzucił na ekran sceny żywe typy powieści, daje w 12 obrazach cenne gościnie. Niezwykle efektowne dekoracje opracował i wykonał młody utalentowany artysta malarz p. Daszewski. Problem tej teatralnej pre-premierki kieruje osobistym p. L. Schiller, który porzucił rolę powierzoną czołowym siłom naszego dramatu.

REPERTUAR KINOTEATRÓW.

APOLLO: „Arka Noego” oraz arja „Boska Aida”.
CASINO: „Symfonia zmysłów” oraz „Białe niebo”.
CHIMERA: „Panienka z objęciem” Bebe Daniels.
COLOSSUM: Z powodu rekonstrukcji kinu nie ma.
KOPEKNIK: „Pies z Baskerville” i „Tajemnica studentki”.
LEW: Z powodu odnowienia sali i instalowania aparatu dźwiękowego kino zamknięte.

Dr. J. GAMSKA-LEMPICKA.

Wielki gong teatralny.

Imponujący, przynajmniej na pierwszy ogień, jest ostatni wywiad z nowym dyrektorem teatrów lwowskich, Leonem Schillerem, zamieszczony na łamach „Wiadomości Literackich”. Nowy władca naszej sceny, tak źle i niechętnie odnoszący się do swoich bezpośrednich poprzedników, zapowiada prawdziwe rewolucje w swoim programie teatralnym, chociaż wytyczne tego programu nie odbiegają zbyt daleko od tego, co dawal — nie w jednym co prawda roku — „zatabaczonej” repertuaru dawniejszy.

Program p. Schillera został napisany z rozmachem, ale systematycznie. Trzy teatry: Wielki, Mały i przechrzczony z Nowości — Teatr Rozmaitości (jest to scenka, mająca szczególne szczęście do odnowy imion) mają grupować trzy, odmienne nastroje, kategorie sztuki dramatycznej.

Teatr Wielki ma zgromadzić wielki repertuar klasyczny i nowoczesny, w którym zapowiadają nam takie atrakcje, jak „Diady”, „Kordiana”, „Niedokończony poemat”, „Sen Srebrny Salome”, „Klawie”, „Sędziów”, „Arystofanesa i Szekspira”, „Goździo”, „Calderona, Goethego i Schillera (Fryderyk)”.
Teatr Mały ograniczyć się do komedii współczesnej, do autorów „warszawskich” (Kiedrzyński, Nowaczyński) i do komediodisparz francuskiej marki (Carpentier, Lonsdale, Verneulle, S. Guityr. Komedja polska, po

lowania aparatu dźwiękowego kino zamknięte.

MARYSIENKA: „Pies z Baskerville” i „Tajemnica studentki”.
OAZA: „Grobowie milośnicy”.
PALACE: „Królestwo Ojca”.
PAIN: „Port marzeń” oraz „Błit z niebożczykami”.
STYLORY: „Człowiek do nie grzech” oraz „Kroki spadły”.

Uroczystość obchodu tej rocznicy zwycięstwa nad hordami bolszewickimi pod Zadoworem i Radymiem, połączone z poświęceniem sztandaru Ochotniczej Strazy Pożarnej, której oddzielną się w Zimnej Wodzie w niedzielę 24 bm. W programie uroczystości Miza św. o godz. 9.30, poświęcenie sztandaru, popis młodej Ochotniczej Strazy Pożarnej i tradycyjne okazy „Dożynki”.

III-ty Konkurs Wystaw Sklepowych we Lwowie urządzony będzie w czasie tegorocznych Jubileuszowych Wschodnich przez Komitet Obywatelski dla popierania Targów Wschodnich. Regulamin konkursu zawierający bliższe szczegóły oraz wszelkie informacje otrzymać można w biurze Komitetu (Gmach Izby przemysłowo-handlowej we Lwowie, pokój Nr. 66).

Podczas Targów Wschodnich rewią Krukupia uroczystość wystąpią artystów! Zgóry należy zarezerwować sobie miejsce. Wejście bezpłatne, trzeba je tylko sobie zawczasu zapewnić!

III-ty Konkurs Wystaw Sklepowych we Lwowie urządzony będzie w czasie tegorocznych Jubileuszowych Targów Wschodnich przez Komitet Obywatelski dla popierania Targów Wschodnich. Regulamin konkursu zawierający bliższe szczegóły oraz wszelkie informacje otrzymać można w biurze Komitetu (Gmach Izby przemysłowo-handlowej we Lwowie, pokój Nr. 66).

Wykrycie sensacyjnej afery.

Funkcjonariusze wydziału śledczego w czasie dochodzeń trwających od dłuższego czasu ustalili, że właściciel drogerii przy ul. Żółkiewskiej i Ignacy Weingarten handluje morfiną oraz posiada na składzie rozmaite środki odczuwające, trujące i inne artykuły apteczne, których sprzedaż nie jest dozwolona w drogeriach. Po dłuższych dochodzeniach ustalono że Weingarten sprzedawał ostatnio morfinę nalogowym morfinistom Opatrzności. Należeli recte Brandowski, Marj Boben-

STOLECZNA

Prof. Stefan Mierzwa w Warszawie. Bawi w Warszawie dyrektorem jedynego polskiego Kolegium w Cambridge Springs w Stanach Zjednoczonych prof. ekonomii Stefan Mierzwa. Kolegium polskie jedynie w Stanach Zjednoczonych należy do Polskiego Związku Narodowego w Ameryce. Prof. Mierzwa jest twórcą i dyrektorem fundacji Kościuszkowskiej, której zadaniem jest wymiana studentów i profesorów pomiędzy Polską a Stanami Zjednoczonymi. Z ramienia Fundacji Kościuszkowskiej studiowało w Ameryce i studjuje obecnie około 50 studentów i studentek. Profesor Stefan Mierzwa przybył do Polski celem rozszerzenia działalności Fundacji Kościuszkowskiej na terenie polskim. W tym celu prof. Mierzwa objeżdża wszystkie wyższe uczelnie w Polsce, gdzie nawiąże kontakt z ciałem profesorskimi i wygłosi serię odczytów. Prof. Mierzwa pozostanie w Polsce do końca listopada br. Wszyscy chcący zasięgnąć informacji proszeni są o zwracanie się do Ligii Samowystarczalności Gospodarczej, Warszawa, ul. Hoża 74.

KRAJOWA

STANISŁAWÓW. Znowu podpalenie. Dnia 18 bm. około godziny 22 spłonęły 2 stery siana w Pawłowcu pow. Stanisławowski. Właściciel Stanisław Mensa. Szkoda wynosi około 2-pio zł. Ponieważ przez powiat roznośnie w obu strzech, zachodzi podjęcie, iż został podłożony.

„Zwycięstwa” Conrada (na otwarcie sezonu), „Karamazowych” Dostojewskiego i „Micińskiego” „Bazyliusz Teofanu”. Widać w tej tendencji oczywisty wpływ filmu, który swoje dramaty tworzy przeważnie z literatury powieściowej. Drugim takim interesującym szczegółem, jest wzmianka p. Schillera o udratmowaniu Jana Lama i Walego Łożnińskiego — sławnych ich galicyjskich satyr, obrazków i wspomnień. Możemy się spodziewać „Wielkiego świata Capowic” wśród rewii — czy „comedies musicales”. Atrakcją nie będzie od zapowiedzi retrospektywnego repertuaru dla młodzieży i od wznowień „Dziadła”, „Kopciuszki” i „Mellha” (Tu-fru”) w nowej przeróbce. Pojawia się prawdopodobnie także widowską muzyczną, Szymanowskiego „Harnasie” i Morawskiego „Świtezianka”, lecz element muzyczny został i potem uwzględniony przez p. Schillera, który wziął go w wodevil i rewję (raczej niby — rewję).

Tak się przedstawia wielki gong teatralny. Ale jest to dopiero — dzwonięcie, alarm, dobra wola i zapal. Wprawdzie p. Schiller zapowiada, że nie lęka się żadnych „kłód, ogarów i pin-czerk” (nie wiadomo, co gorsze), ale zastrzega się sam przy „Bazyliuszu Teofanu” i „Fauscie” przed ograniczeniami finansowymi. Otóż właśnie! Czy wystarczą na ten rozmiar i inwencji pełon repertuar? Czyżby projekt p. Schillera także się zwiódł? Chwilami... inteligencja i percepcja wytrzymałość Lwiewo Grodu, a co dopiero o miejskie i prywatne budżety!

Ostatnie wiadomości z miasta.

RZUCIĆ SIĘ POD POCIĄG. Wczoraj rano na urzędzie ponownie dworca głównego we Lwowie rzucił się pod koła pociągu 33-letni Dawydo Sterstij. Koła pociągu odcięły nieszczęśliwemu głowę. Wezwany na miejsce lekarz dzielnicy polecił zwłoki odstawić do instytutu medycyny sądowej.

UJĘCIE OSZUSTA. Leopold Kampil osobnik bez zajęcia zamieszkały przy ul. Lubomirskich 3 przytroczył ponownie został w tym arestach policyjnych za szereg oszustw ponownych na terenie Lwowa.

PODEJRZANI WŁÓCZĘDZY na Placu Targów Wschodnich. Wczoraj ujęto na placu Targów Wschodnich trzech podejranych osobników o mia nowicie Marcina Zawotnicka, Jana Sochie oraz Bolesława Niejsupa. W czasie przeprowadzonej u nich rewizji osobistej znaleziono nabytki, rewolwer, dwa szkielety elektryczne, długi oraz 4 wtyrczy. Jaki był cel pobytu tych osobników na placu Targów wykażą niewątpliwie dochodzenia policyjne.

ZA SYSTEMATYCZNE KRA-DZIEJE popłaniane na szkodę kawiarni w Louvre przytrzymano Fedka Hlawryuka służącego, który skradł około 50 łyżek, widelców i noży.

OSZUSTWÓ MIESZKANOWIE. Karol Biał zawiadomił policję, że ostat nie odniósł od niejakiego Feuersteina przy ul. Łyczakowskiej 9 pokój na biu ro. Gdy w lipcu wychwał w sprawach handlowych na prowincję i po pewnym czasie powrócił zastał w swoim biurze innego lokatora. Umelbowanie biurowe wartości około 2.000 zł. stanowicze własność Karla, Feuersteina samowolnie usunął i obecnie nie chce na wet podać miejsca ukrycia mebli. Sprawa zajęła się policja.

KRADZIEŻ. Dawid Grossmann za mieszkały przy ul. Szepczyckich 7 zawiadomił policję, że do jego mieszkania dostał się nieznany sprawca i skradł fuorki oraz garderobę łącznej wartości 2.200 zł.

Czy Kasa miejska wystarczy na imprezę, a publiczność czy zechce chodźć na „Praktyk” Arystofanesa i na Calderona „Zwycięstwa S-go Patryka”?

Ala w przeciwnieństwie właśnie schorzałego artystycznego nerwu Lwowa widzi p. Schiller swój właściwy cel. Chce, przez interesującą i współczesną ujęcie klasycznych tematów i form — nauczyć naszą inteligencję rzeczywistego obcowania z sztuką, a przez samodzielną, niezawisłą od Warszawy repertuaru nowoczesny utrzymać kontakt ze sceną europejską. Śnią mu się świetne czasy Pałwowskiego i piękna Hellersowa doba...

Są pewne znaki, że gong teatralny — nie będzie — tylko reklama. Pan Schiller — zaangażował Strackiego, znanego zaszczynie z twórczej pracy reżyserskiej i aktorskiej na lwowskiej scenie, utrzymał Dobrzańskiego i Frąckowskiego — niebyłymi mistrzów teatralnych, zapowiada w nowych, nieznanych nam siłach walczyć pomoc w wielkim swoim przedsięwzięciu. Zał nam wprawdzie szeregu zdolnych i lubianych artystów, którzy z rozkazu nowego wodza skazani zostali na odmarz — zawieszony, ale — nie przesądząjmy niczego. Może „stary” wróci, może nowi okażą się „gwiazdami”.

Narazie oczekujemy „Zwycięstwa”. I tylko, zupełnie mimowoli i niezgodnie, nasuwa się myśl, czy nie jest złym omowem — sztandar zwycięski przed brwią?

Bo bitwa dopiero się stoczy...

»Drukarnia Polska«, Lwów, ul. Chorażczyzny 17, telefon 29-19, pod zarządem Władysława Germana. Należność pocztowa opłacona ryczałtem